

Suggested citation:

Ciurko, P. (2015). Stan i uwarunkowania wymiany handlowej państw Rady Współpracy Zatoki Perskiej z Hongkongiem. *International Entrepreneurship Review* (previously published as *Przedsiębiorczość Międzynarodowa*), 1(1), 75-87.

Stan i uwarunkowania wymiany handlowej państw Rady Współpracy Zatoki Perskiej z Hongkongiem¹

Paweł Ciurko

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
Wydział Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych
Student kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze
ul. Rakowicka 27, 31-510 Kraków
e-mail: pawel.ciurko@mail.com

Streszczenie:

Współpraca handlowa Rady Państw Zatoki Perskiej z Hongkongiem to bardzo ważny i aktualny temat dla każdej ze stron. Analiza stosunków handlowych pomiędzy Radą Współpracy Państw Zatoki Perskiej ze Specjalnym Regionem Administracyjnym Hongkong pozwala na stwierdzenie, iż wzajemna wymiana handlowa dynamicznie się rozwija. Specjalny Region Administracyjny Hongkong stara się utrzymywać dobre relacje w celu zapewnienia sobie wiodącej pozycji na rynku globalnym z państwami Rady Współpracy Zatoki Perskiej. Trzeba ponadto zauważyć, iż w sektorze handlu zagranicznego drogą morską i lotniczą Hongkong konkuruje z Singapurem, Japonią, Malezją oraz Szanghajem, gdzie infrastruktura handlu zagranicznego również dynamicznie się rozwija. Niemniej jednak, Hongkong uzyskuje dostęp do nowych rynków na świecie. Bardzo dobrym przykładem jest w tym przypadku sojusz handlowy Chin i Iranu, który zakłada wzrost wymiany handlowej o 600 mld USD do 2026 roku. Dlatego też z punktu widzenia geopolitycznego to państwa Rady Współpracy Zatoki Perskiej powinny zwiększyć starania w celu utrzymania już bardzo dobrych relacji z Chinami, w tym z Hongkongiem. W artykule wykorzystano dane statystyczne z bazy Ministerstwa Handlu Hongkongu, Światowej Organizacji Handlu (WTO), Międzynarodowego Centrum Handlu do oceny wielkości eksportu i importu Rady Państw Zatoki Perskiej z Hongkongiem.

Słowa kluczowe: Rada Współpracy Zatoki Perskiej; Hongkong; handel zagraniczny; wymiana handlowa

Klasyfikacja JEL: C82, E01, F13, F18, F42, F62, F62

1. WPROWADZENIE

Stosunki handlowe Rady Współpracy Zatoki Perskiej (RWZP) ze Specjalnym Regionem Administracyjnym Chińskiej Republiki Ludowej Hongkong to bardzo ważny i aktualny temat dla każdej ze stron z punktu widzenia gospodarczego i politycznego. Jest to również temat istotny dla całego systemu światowego handlu

¹ Niniejszy artykuł stanowi fragment pracy magisterskiej przygotowywanej pod opieką dr Agnieszki Głodowskiej z Katedry Handlu Zagranicznego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

z racji pozycji, jaką te regiony zajmują na arenie międzynarodowej. Państwa należące do Rady Współpracy Zatoki Perskiej to Arabia Saudyjska, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Katar, Bahrajn, Kuwejt oraz Oman. Dotychczasowe opracowania dotyczące stosunków handlowych Rady Współpracy Zatoki Perskiej z Hongkongiem sprowadzały się w zasadzie do przedstawienia teoretycznych i ogólnych aspektów niniejszej współpracy. Obecnie, w polskiej literaturze brakuje kompleksowych badań, które w sposób całościowy przedstawiają kwestie wzajemnych stosunków i wymianę handlową pomiędzy państwami Rady Współpracy Zatoki Perskiej ze Specjalnym Regionem Administracyjnym Hongkong. Brakuje również pozycji literatury ukazujących relacje handlowe państw Rady Zatoki Perskiej z Chińską Republiką Ludową, które w sposób pośredni mocno kształtują rozwój Hongkongu.

Biorąc powyższe pod uwagę w artykule podjęto próbę szczegółowej analizy stosunków handlowych pomiędzy Radą Współpracy Państw Zatoki Perskiej ze Specjalnym Regionem Administracyjnym Hongkong. Celem artykułu jest analiza wzajemnej wymiany handlowej, jak również przedstawienie uwarunkowań wzajemnej współpracy.

W pierwszej części opracowania przedstawiono wzajemną wymianę handlową pomiędzy Radą Państw Zatoki Perskiej oraz Specjalnym Regionem Administracyjnym Hongkong. Następnie omówiono strukturę towarową i geograficzną wymiany handlowej państw RWZP z Hongkongiem. Kolejna część niniejszego artykułu ukazuje wpływ handlu ropą naftową jako najważniejszego czynnika pogłębiania wzajemnych stosunków handlowych państw Rady Współpracy Zatoki Perskiej z Hongkongiem. Metodologia badawcza zastosowana w artykule to deskryptywna analiza i synteza literatury przedmiotu oraz materiałów statystycznych dotyczących wzajemnych porozumień handlowych Rady Państw Zatoki Perskiej z Hongkongiem. Ponadto w artykule zastosowano dane statystyczne z bazy Ministerstwa Handlu Hongkongu, Światowej Organizacji Handlu (WTO), Międzynarodowego Centrum Handlu do oceny wielkości eksportu i importu Rady Państw Zatoki Perskiej z Hongkongiem.

2. WIELKOŚĆ I DYNAMIKA WYMIANY HANDLOWEJ RWZP Z HONGKONGIEM W LATACH 2011 – 2015

Wielkość wymiany handlowej Hongkongu z Radą Współpracy Zatoki Perskiej w latach 2011-2015 wskazywała na dynamiczny wzrost wzajemnej wymiany handlowej. Rys. 1 przedstawia wielkość eksportu i importu Hongkongu z państwami Rady Współpracy Zatoki Perskiej w latach 2011-2015.

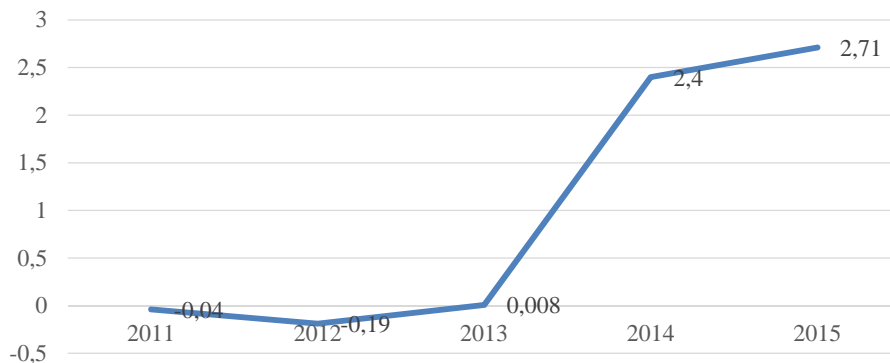
W 2011 roku wielkość eksportu Hongkongu na rynek państw Zatoki Perskiej wynosiła 4,7 mld USD. W 2015 roku było to już ponad 10 mld USD. W tym przypadku wzrost dynamiki o 53% uwarunkowany był wysokim popytem na produkty spożywcze i sprzęt elektroniczny, które po dostarczeniu do portu morskiego w Dubaju, zostały reeksportowane na poszczególne rynki państw członkowskich Rady Współpracy Państw Zatoki Perskiej. Nieco odmiennie przedstawia się dynamika importu. W 2015 roku w porównaniu do 2014, dynamika importu wzrosła

o ponad 25%. To zjawisko ma swoje podłoże w zwiększonym popycie Chin na ropę naftową. Hongkong importował surowiec, który następnie reeksportował m.in. na rynek chiński [Trademap ... 2015]. Rys. 2 przedstawia bilans handlowy Hongkongu z państwami Rady Współpracy Zatoki Perskiej w latach 2011-2015.

Rysunek 1. Wielkość eksportu i importu Hongkongu w wymianie z państwami Rady Współpracy Zatoki Perskiej w latach 2011-2015 (w mld USD)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [Trademap ... 2015].

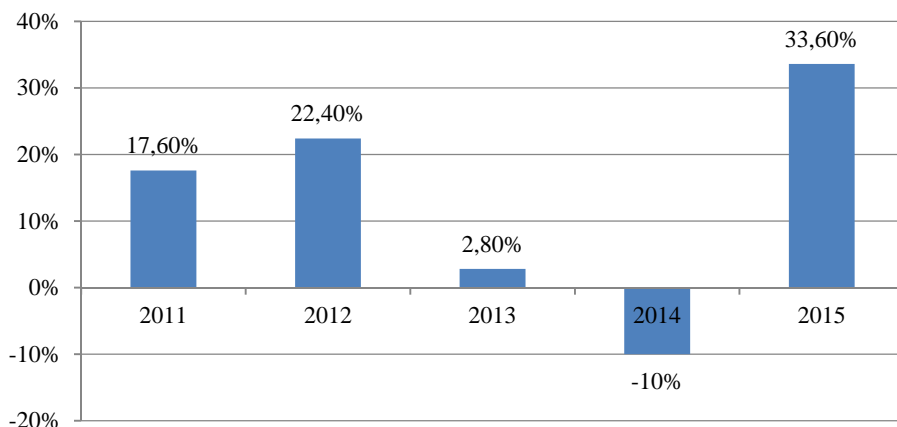

Rysunek 2. Bilans handlowy Hongkongu z państwami Rady Współpracy Zatoki Perskiej w latach 2011-2015 (w mld USD)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [Trademap ... 2015].

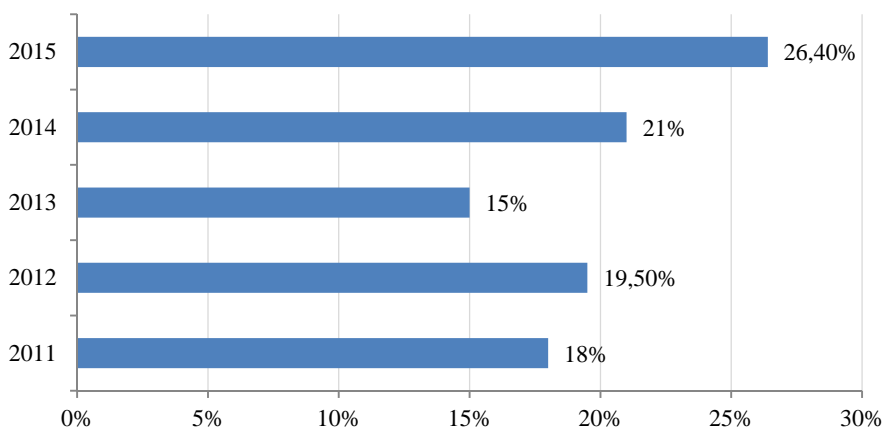
Dynamika eksportu państw Rady Współpracy Zatoki Perskiej do Hongkongu w 2011 roku wyniosła 17,6% oraz ponad 22% w 2012 roku. Rok 2013 charakteryzował się nieznacznym wzrostem eksportu o ponad 2,8%. W roku 2014 odnotowano spadek eksportu o ponad 10%. Z kolei w 2015 roku nastąpił znaczący wzrost

eksportu o ponad 33% [Census and Statistics Department, 2015]. Dynamika importu państw Rady Współpracy Zatoki Perskiej z Hongkongu została przedstawiona na rys. 4.

Rysunek 3. Dynamika eksportu państw Rady Współpracy Zatoki Perskiej do Hongkongu w latach 2011-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [Census and Statistics Department 2015].

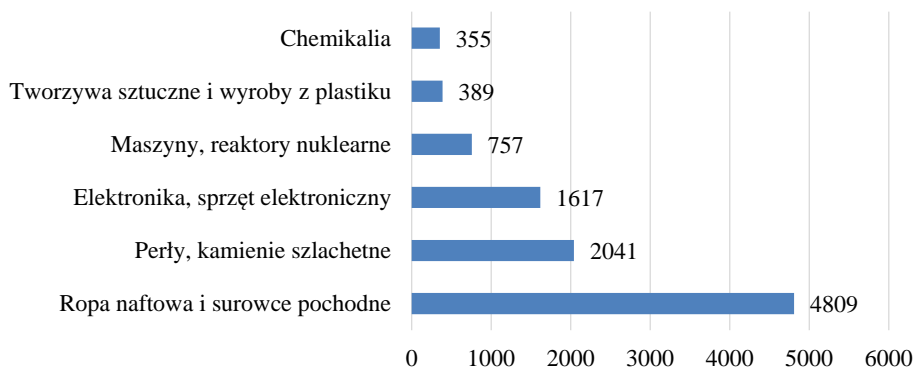
Rysunek 4. Dynamika importu państw Rady Współpracy Zatoki Perskiej z Hongkongiem w latach 2011-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [Census and Statistics Department 2015].

W odniesieniu do importu państw Rady Współpracy Zatoki Perskiej z terytorium Hongkongu, widać wyraźny trend wzrostowy. W 2011 roku dynamika importu w stosunku do 2010 wyniosła 18%, w 2012 było to już ok. 19,5%. W latach 2013-2015 widać trend wzrostowy z poziomu 15% w 2013 roku do ponad 26,4% w roku 2015 [Census and Statistics Department 2015].

3. STRUKTURA TOWAROWA I GEOGRAFICZNA WYMIANY HANDLOWEJ RWZP Z HONGKONGIEM

Na przestrzeni lat 2011-2015 struktura towarowa wymiany handlowej państw Rady Państw Zatoki Perskiej nie ulegała większym zmianom. Od 2011 roku najważniejszymi grupami towarowymi pozostawały ropa naftowa i produkty ropopochodne, paliwa, gaz, diamenty i kamienie szlachetne, jak również złoto i platyna. Struktura towarowa obejmuje również elektronikę oraz specjalistyczny sprzęt wykorzystywany w produkcji jądrowej. Warto zauważyć, iż struktura towarowa Zjednoczonych Emiratów Arabskich była stabilna. Jedynym czynnikiem zmiennym były wielkości eksportowanych i importowanych dóbr (Trademap ... 2015). Rys. 5 przedstawia strukturę towarową eksportu dóbr państw Rady Państw Zatoki Perskiej na rynek Hongkongu w 2015 roku.

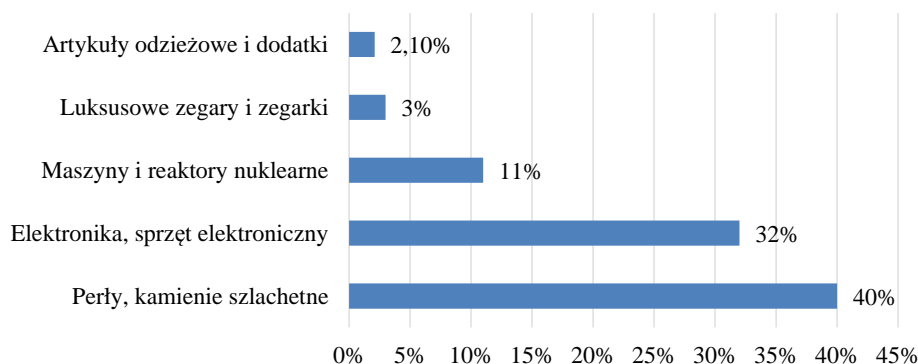

Rysunek 5. Struktura towarowa eksportu dóbr państw Rady Państw Zatoki Perskiej na rynek Hongkongu w 2015 roku (dane w mln USD)
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [World Trade Organization ... 2015].

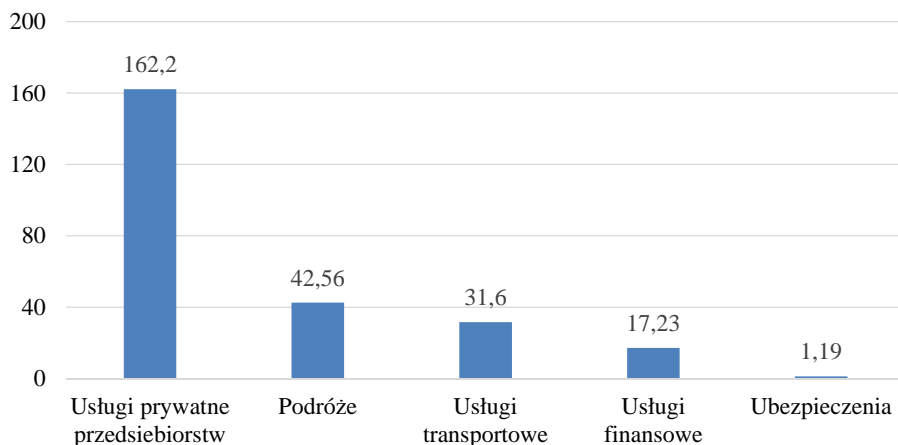
W 2015 roku struktura towarowa eksportu dóbr państw Rady Zatoki Perskiej obejmowała w swoim zakresie eksport ropy naftowej i surowców pochodnych na poziomie ponad 4,8 mld USD. Również perły i kamienie szlachetne tworzą grupę towarową, która jest kluczowa we wzajemnej wymianie handlowej. Grupa ta stanowi bowiem wartość 2,04 mld USD. Kolejne grupy tworzące eksport dóbr Rady Państw Zatoki na rynek Hongkongu to elektronika i sprzęt elektroniczny, maszyny i reaktory nuklearne, jak również tworzywa sztuczne oraz chemikalia [GCC Countries...2015].

W przypadku importu dóbr Rady Państw Zatoki z terytorium Hongkongu, ponad 40% są to kamienie szlachetne i perły. Kolejną znaczącą grupą jest elektronika i sprzęt elektroniczny na poziomie 32%. Import maszyn i reaktorów nuklearnych kształtował się na poziomie 11% (World Trade Organization ... 2015).

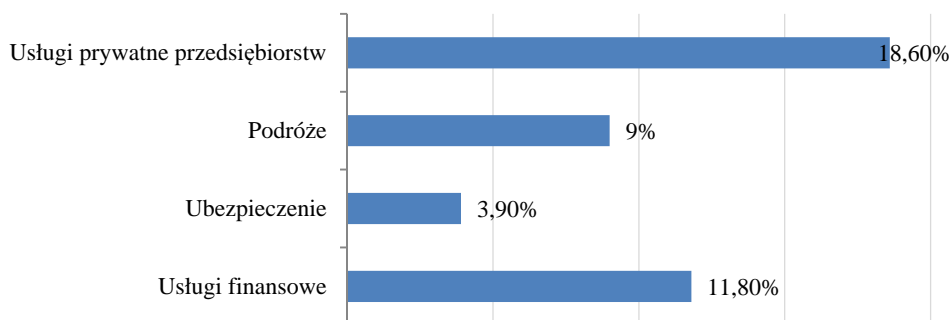
Bardzo interesującą kwestią jest eksport usług z Hongkongu na terytorium Rady Współpracy Państw Zatoki Perskiej przedstawiony na rys. 7, bowiem w 2015 roku ponad 162 mln USD stanowiły usługi prywatne przedsiębiorstw. Podróże z kolei stanowiły ponad 42 mld USD, co świadczy o dynamicznie rozwijającym się sektorze turystycznym pomiędzy dwiema stronami. Usługi transportowe kształtowały się w 2015 roku na poziomie przekraczającym 31 mln USD (Hong Kong: The Facts...2015).

Rysunek 6. Struktura towarowa importu dóbr państw Rady Państw Zatoki Perskiej z Hongkongu w 2015 roku (dane w %)
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [Trademap ... 2015].

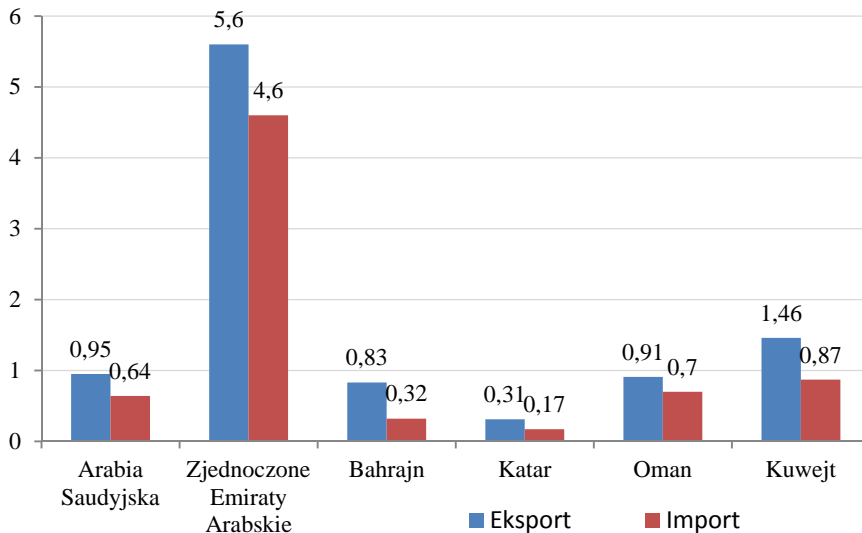
Rysunek 7. Struktura eksportu usług Hongkongu na rynek państw Rady Współpracy Zatoki Perskiej w 2015 roku (dane w mln USD)
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [Trademap ... 2015].

Rysunek 8. Struktura importu usług Hongkongu z państw Rady Współpracy Zatoki Perskiej w 2015 roku (dane w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [World Trade Organization ... 2015].

W odniesieniu do importu usług Hongkongu z terytorium Rady Państw Zatoki, którego wartość przedstawiono na rys. 8, ponad 18,6% łącznego importu usług stanowiły usługi prywatne przedsiębiorstw. Udział usług finansowe z kolei wyniósł ponad 12%, natomiast podróży 9%. Najmniej, bo nieco ponad 3,9% przypadło na sektor ubezpieczeniowy (Trademap ... 2015).

Rysunek 9. Eksport i import dóbr Hongkongu na rynek państw Rady Współpracy Państw Zatoki Perskiej według kraju członkowskiego w 2015 roku (dane w mld USD)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [GCC Countries... 2015].

Analizując eksport i import dóbr Hongkongu w wymianie z państwami Rady Współpracy Państw Zatoki Perskiej według kraju członkowskiego, to Zjednoczone

Emi-raty Arabskie są najważniejszym partnerem spośród innych państw Rady Zatoki Perskiej. Eksport Hongkongu na ten rynek wyniósł w 2015 roku ponad 5,6 mld USD, natomiast import Hongkongu ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich stanowił ponad 4,6 mld USD. Kolejnym państwem jest Kuwejt, na którego rynek Hongkong w 2015 wygenerował eksport na poziomie ok. 1,5 mld USD. Arabia Saudyjska, Bahrajn, Katar oraz Oman nie posiadają obrotów handlowych, które przekroczyły poziom 1 mld USD w wymianie handlowej z Hongkongiem (Trademap ... 2015).

Tabela 1. Główni partnerzy handlowi Rady Współpracy Zatoki Perskiej w 2015 roku

	Państwo	Udział %
1	Japonia	15
2	Chiny	12
3	Indie	9,5
4	Unia Europejska	6,9
5	USA	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [World Trade Organization ... 2015].

Powyższa tabela pokazuje, iż to Japonia jest najważniejszym partnerem handlowym państw Rady Współpracy Zatoki Perskiej. Na drugim miejscu plasują się Chiny, również Indie zyskują na znaczeniu. Tak wysoki udział Indii jest uwarunkowany dynamicznym rozwojem gospodarczym w ostatnich latach. Udział Unii Europejskiej i Stanów Zjednoczonych w handlu z regionem Zatoki Perskiej zmniejsza się z roku na rok, na rzecz gospodarek wschodzących i innych państw należących do kontynentu azjatyckiego (Trademap ... 2015).

Tabela 2. Główni partnerzy handlowi Hongkongu w 2015 roku

	Państwo	Udział %
1	Chiny	57
2	Unia Europejska	9,3
3	USA	9
4	Japonia	3,4
5	Indie	2,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [World Trade Organization ... 2015].

Najważniejszym partnerem handlowym Hongkongu pozostają Chiny, na które przypada 57% wymiany handlowej. Kolejnym partnerem w handlu pozostaje Unia Europejska, Stany Zjednoczone Ameryki, Japonia oraz Indie [Trademap ... 2015].

W przypadku partnerstwa handlowego Hongkongu z ugrupowaniami integracyjnymi, najważniejszymi podmiotami są Unia Europejska, ugrupowanie ASEAN, APEC oraz Rada Współpracy Państw Zatoki Perskiej. Jednak to organizacja APEC przoduje w handlu z Hongkongiem na tle innych ugrupowań, bowiem udział APEC

wynosi aż 80,4%. Świadczy to o skupieniu się Hongkongu na rynkach azjatyckich, które dynamicznie się rozwijają (Trademap ... 2015).

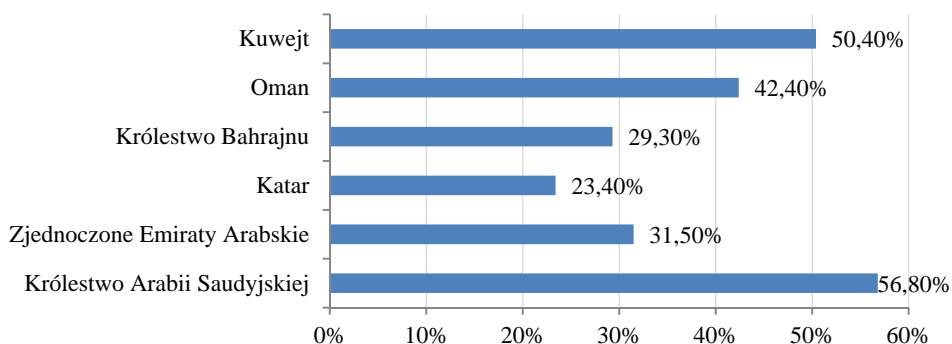
Tabela 3. Główni partnerzy handlowi Hongkongu według ugrupowania integracyjnego w 2015 roku (dane w %)

Nr.	Partner handlowy	Udział %
1	Unia Europejska Chiny	8,3
2	ASEAN	10,5
3	APEC	80,4
4	Rada Współpracy Państw Zatoki Perskiej	0,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [World Trade Organization ... 2015].

4. HANDEL ROPĄ NAFTOWĄ JAKO CZYNNIK POGŁĘBIANIA WZAJEMNYCH STOSUNKÓW HANDLOWYCH RWZP Z HONGKONGIEM

Pogłębianie wzajemnych stosunków handlowych, jak również ich skala uwarunkowana jest popytem na ropę naftową. W odniesieniu do państw Zatoki Perskiej znalezienie stałych odbiorców wykazujących dużą chłonność rynku to rozwiązanie na zapewnienie długoterminowych dostaw ropy naftowej na rynek państw. Udział ropy naftowej w tworzeniu PKB poszczególnych państw Rady Współpracy Zatoki Perskiej jest mocno zróżnicowany. Daje to obraz prowadzonej polityki gospodarczej przez poszczególne rządy państw w Zatoce Perskiej [OPEC Organisation].

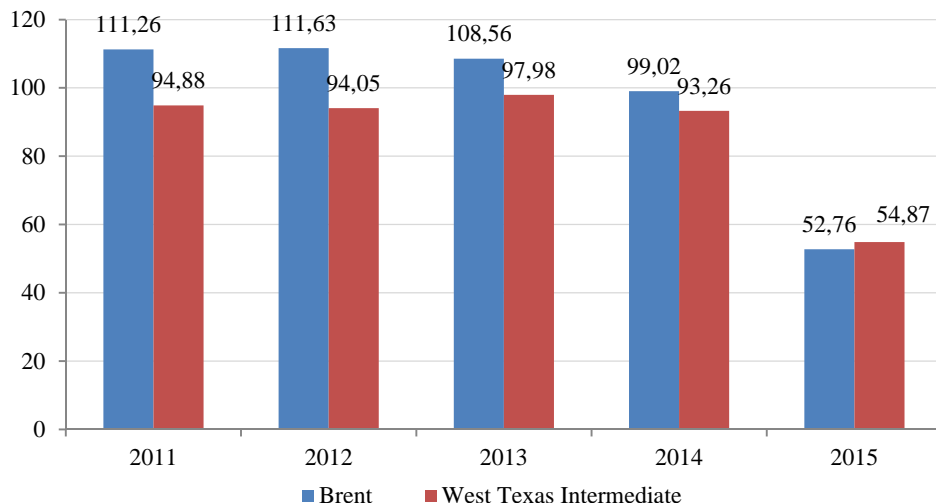

Rysunek 10. Udział wpływów ze sprzedaży ropy naftowej w relacji do PKB Rady Współpracy Zatoki Perskiej (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [GCC Countries ... 2015].

Udział ropy naftowej w tworzeniu PKB kraju jest najwyższy w przypadku Królestwa Arabii Saudyjskiej – 56%. Arabia Saudyjska posiada jednak wiele dobrze rozwiniętych przedsiębiorstw, które są w stanie zaspokoić potrzeby na rynku wewnętrznym. Część produkcji nie związana z ropą naftową jest kierowana również na eksport. Kolejnym krajem jest Kuwejt, gdzie ropa naftowa stanowi 50%

udziału w PKB. Rząd Kuwejtu stara się od wielu lat zdyspensyfikować rozwój gospodarczy swojego państwa. Również Oman posiada wysoki udział ropy naftowej w PKB na poziomie ponad 42%. Najmniejszy udział ropy w PKB można zauważyć w Zjednoczonych Emiratach Arabskich na poziomie 31,5%, Katarze 23% oraz Królestwie Bahrajnu na poziomie 29% [Bank Światowy...2015].

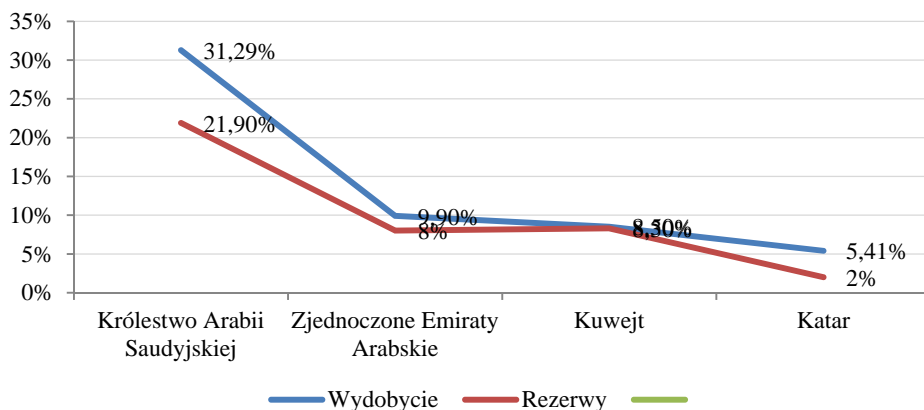
Rysunek 11. Roczna średnia ceny ropy naftowej BRENT i WTI w latach 2011-2015 (cena za baryłkę w USD)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [GCC Countries ... 2015].

Średnia cena ropy naftowej w latach 2011-2015 uległa obniżeniu z poziomu 111 USD w przypadku ropy Brent do średnio 52 USD w 2015 roku. Podobnie sytuacja przedstawia się w przypadku indeksu WTI. W roku 2015 widać drastyczny spadek cen ropy naftowej na skutek prowadzonej polityki państw OPEC w stosunku do wydobycia ropy z łupków przez podmioty w Stanach Zjednoczonych. Co prawda w ten sposób państwa Zatoki Perskiej z Arabią Saudyjską na czele bronią swojego udziału w tym sektorze, jednak to pokazuje jak ważny jest to sektor dla rządów nie tylko państw Zatoki Perskiej, lecz również całej organizacji OPEC. Do tego zwiększający się popyt na ropę w państwach azjatyckich tym bardziej powoduje podjęcie działań ochronnych, zapewniających decydujący udział państw Zatoki Perskiej na światowym rynku ropy naftowej (Saudi Arabia-Iran rivalry the stumbling block for oil Deal, 2015).

Do organizacji OPEC, zrzeszającej państwa posiadające największe udziały ropy naftowej, należą 4 państwa z Rady Współpracy Zatoki Perskiej. Są to Arabia Saudyjska, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Katar oraz Kuwejt. Bahrajn oraz Oman nie są członkami organizacji OPEC (T. Callen, R. Cherif, F. Hasanov, A. Hegazy, P. Khandelwal, 2014, s. 36-38). W celu zrozumienia jak ważnym jest sektor ropy naftowej dla państw Zatoki Perskiej, rys. 12 przedstawia szacunkowe wydobycie

i rezerwy ropy naftowej w krajach Rady Państw Współpracy Zatoki Perskiej na tle organizacji OPEC (OPEC Organisation).

Rysunek 12. Szacunkowe wydobycie i rezerwy ropy naftowej Rady Współpracy Zatoki Perskiej na tle organizacji OPEC w 2015 roku (w %)
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [GCC Countries...2015].

Największy udział w wydobyciu ropy naftowej ma Arabia Saudyjska na poziomie ponad 31%. Arabia Saudyjska posiada również największe rezerwy ropy naftowej w postaci 21%, co daje podstawę do obecnie prowadzonej polityki cenowej na rynku ropy naftowej przez to państwo i konsekwentnej kontynuacji tego trendu przez Arabię Saudyjską. Obecnie, rezerwy są na niższym poziomie, jednak władze Arabii Saudyjskiej nie podają jeszcze oficjalnych danych na temat (Callen, Cherif, Hasanov, Hegazy, Khandelwal, 2014, s. 32).

Kolejnym państwem są Zjednoczone Emiraty Arabskie, które w skali organizacji OPEC posiadają 9,9% udział w wydobyciu i 8% rezerw ropy naftowej. Ich zdanie jest brane również pod uwagę, a polityka na rynku ropy naftowej jest kształtowana w porozumieniu z Arabią Saudyjską. Również Kuwejt posiada znaczący udział w wydobyciu na poziomie 8,5% oraz 8,3% rezerw (Hong Kong Trade and Industry Department ... 2015).

Reasumując, obecne zawirowania i spadki cenowe ropy naftowej na świecie to efekt działania państw w Zatoce Perskiej. Eliminacja niepożądanych podmiotów w handlu ropą, jak np. firm ze Stanów Zjednoczonych pozwoli utrzymać kontrolę państwom znad Zatoki Perskiej w tym sektorze. Kontrolowanie światowego rynku ropy naftowej pozwala państwom Zatoki Perskiej kształtować politykę handlu zagranicznego z państwami azjatyckimi, w tym z Chinami. Rozliczenia finansowe z tytułu handlu ropą odbywają się z podmiotami finansowymi zlokalizowanymi na terytorium Hongkongu, co wpływa na wzajemne relacje pomiędzy danym państwem członkowskim Rady Współpracy Zatoki Perskiej i Hongkongiem (Bank

Światowy, 2015). Ceny ropy naftowej warunkują ponadto poziom i wielkość importu, który dokonywany jest za pośrednictwem Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong (Hong Kong Trade and Industry Department, 2015).

5. PODSUMOWANIE

Z punktu widzenia handlu zagranicznego towarami, głównym czynnikiem decydującym o skali rozwoju będzie stan wzajemnych relacji polityczno-gospodarczych oraz zaangażowanie Chińskiej Republiki Ludowej w pogłębianiu chińskich relacji handlowych z Radą Współpracy Państw Zatoki Perskiej na płaszczyźnie dostaw surowców, w tym ropy naftowej na terytorium Chin. W odniesieniu do eksportu i importu usług, skala rozwoju jest uzależniona od sektora turystyki, który w Hongkongu z roku na rok zyskuje na znaczeniu. Również skala inwestycji prywatnych wykazuje tendencję wzrostową. Jednak aby sektor usług mógł się rozwijać we wzajemnej wymianie handlowej, koniecznym jest udoskonalanie już istniejącego systemu administracyjnego, który jest korzystny dla inwestorów prywatnych w Hongkongu, jak również w większości państw Rady Współpracy Zatoki Perskiej.

Struktura towarowa krajów Rady Współpracy Państw Zatoki Perskiej w przyszłości nie ulegnie znaczącym zmianom lub wahaniom. Obecnie strukturę towarową kształtują takie towary jak surowce energetyczne i produkty luksusowe, w tym: kamienie szlachetne, złoto i produkty jubilerskie. Bardzo ważnym czynnikiem warunkującym wzrost eksportu państw Zatoki Perskiej na rynek Hongkongu będzie sytuacja polityczna w postaci kształtowania się stosunków handlowych na linii Iran-Chiny. Z kolei dla Hongkongu ważnym czynnikiem jest pogłębianie stosunków handlowych na linii Unia Europejska – Rada Współpracy Państw Zatoki Perskiej. Wówczas europejskie porty morskie w Rotterdamie, Hamburgu, lub porty lotnicze *Londyn-Heathrow*, Frankfurt nad Menem, czy *Charle De Gaulle* w Paryżu mogłyby zwiększyć swoją przewagę konkurencyjną w stosunku do portu morskiego i lotniczego w Hongkongu pod względem zwiększonego wolumenu obsługiwanych ładunków.

Analizując partnerstwo handlowe pomiędzy Radą Współpracy Państw Zatoki Perskiej i Hongkongiem należy stwierdzić, iż Specjalny Region Administracyjny będzie dążył do utrzymania lepszych relacji przede wszystkim ze Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi. Wskazuje na to wiele czynników jak rozwój sektora transportu (linii lotniczych), sektora turystyki, jak również korzystny system podatkowy w tych państwach. Ponadto Zjednoczone Emiraty Arabskie pozostają najbardziej liberalnym krajem spośród wszystkich państw członkowskich organizacji Rady Zatoki Perskiej. Analizując eksport i import dóbr Hongkongu w wymianie z krajami Rady Współpracy Państw Zatoki Perskiej według kraju członkowskiego, to Zjednoczone Emiraty Arabskie są najważniejszym partnerem pośród innych państw Rady Zatoki Perskiej. Dlatego też dla władz w Abu Dhabi, Hongkong pozostaje liderem gospodarczym na rynku azjatyckim, w przeciwieństwie do Szanghaju, który jest w pełni uzależniony od władz w Pekinie.

LITERATURA

- Bank Światowy (2014). *Global Economic Prospects*. Pobrane z: https://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/GEP/GEP2015a/pdfs/GEP15a_web_full.pdf (dostęp: październik 2015).
- Callen T., Cherif R., Hasanov F., Hegazy A., Khandelwal P., (2014). *Economic Diversification in the GCC: Past, Present and Future*, Pobrane z: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2014/sdn1412.pdf> (dostęp: październik 2015).
- Census and Statistics Department (2015). <http://www.censtatd.gov.hk/home/> (dostęp: grudzień 2015).
- GCC Countries (2015). <http://gccstat.org/en/statistics/economic>, (dostęp: grudzień 2015).
- Government of Hong Kong (2015). *Hong Kong: The Facts*, Pobrane z: <http://www.gov.hk/en/about/abouthk/factsheets/docs/trade%26industry.pdf>, (dostęp: grudzień 2015).
- Hong Kong Trade and Industry Department, <https://www.tid.gov.hk/eindex.html>, (dostęp: październik 2015).
- OPEC Organisation (2015). http://www.opec.org/opec_web/en/, (dostęp: grudzień 2015).
- Trademap Statistics (2015). <http://www.trademap.org>, (dostęp: grudzień 2015).
- World Trade Organization, (2015). *Annual Report 2015*. Pobrane z: https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/anrep_e/anrep15_e.pdf, (dostęp: grudzień 2015).

The conditions of trade exchange between the Gulf Cooperation Council with the Special Administrative Region of Hong Kong

Abstract: Trade exchange between GCC Countries and Hong Kong is a very important and topical issue for both sides. Analysis of trade relations between the GCC countries with the Special Administrative Region of Hong Kong lead to the conclusion that the trade exchange is growing rapidly. The Special Administrative Region of Hong Kong strives to maintain good relations in order to secure a leading position in the global market with countries of the Gulf Cooperation Council. It is also worth noting that in the transport sector of foreign trade by sea and air, Hong Kong competes with Singapore, Japan, Malaysia and Shanghai, where the infrastructure of foreign trade is also growing rapidly. Hong Kong gains access to new markets in the world. A very good example of this is the trade alliance between China and Iran, which implies an increase in trade of \$600 billion by 2026. Therefore, from the point of view of the geopolitical situation, countries of the Gulf Cooperation Council should increase their efforts to maintain the already very good relations with China, and including Hong Kong in this process. The article uses statistical data from the database of the Hong Kong Trade and Industry Department, the World Trade Organization (WTO) and the International Centre for Trade to assess the size of exports and imports of the countries of the Gulf Cooperation Council with Hong Kong.

Keywords: GCC countries; Hong Kong; foreign trade; trade exchange; import; export

JEL codes: C82, E01, F13, F18, F42, F62, F62

